

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
siunčiama per TAIS

2018-09- Nr. 2R- (3.2.E)
I 2018-09-05 Nr. 18-10236

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija), pagal kompetenciją išnagrinėjusi Jūsų pateiktus derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1726 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“, Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1726 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus, teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Inspekcija siūlo pakeisti Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymu keičiamo Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo (toliau – Lobistinės veiklos įstatymas) 13 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir išdėstyti jį taip:

„1) informacija apie asmenis, įrašytus į lobistų sąrašą: asmens vardas, pavardė ar juridinio asmens pavadinimas, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimo įrašyti asmenį į lobistų sąrašą data ir numeris, suteikto lobisto pažymėjimo numeris, pateiktos skaidrių teisėkūros procesų deklaracijos, informacija apie lobistinės veiklos sustabdymą ar asmens išbraukimą iš lobistų sąrašo.“

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Reglamentas) 5 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose nustatyta, kad asmens duomenys turi būti tikslūs, adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi. Manytina, kad Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto svetainėje neturėtų būti skelbiama daugiau nei būtina Lobistinės veiklos įstatyme nustatytiems tikslams – užtikrinti lobistinės veiklos viešumą ir skaidrumą, užkirsti kelią neteisėtai lobistinei veiklai – pasiekti, dėl šios priežasties

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto svetainėje skelbiamų asmens duomenų sąrašas turėtų būti baigtinis.

2. Inspekcija, atsižvelgdama į Reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtintą duomenų kiekio mažinimo principą, kuris įpareigoja duomenų valdytoją asmens duomenis laikyti tokia forma, kad duomenų subjektų tapatybę būtų galima nustatyti ne ilgiau, nei tai yra būtina tais tikslais, kuriais asmens duomenys yra tvarkomi, siūlo patikslinti Lobistinės veiklos įstatymo 13 straipsnio 3 dalį, nes nėra aišku, nuo kada turėtų būti skaičiuojami nurodyti trejų ir dvidešimt penkerių metų terminai, t. y. ar duomenys viešinami trejus metus nuo skaidrių teisėkūros procesų deklaracijų paskelbimo ir 13 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytos lobistinės veiklos deklaravimo bei yra saugomi dvidešimt penkerius metus nuo šių duomenų viešinimo termino pabaigos, ar duomenų viešinimo ir saugojimo terminas priklauso nuo kitų sąlygų.

Direktorius

Raimondas Andrijauskas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija 188607912, A. Juozapavičiaus g. 6, 09310 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl teisės aktų projektų derinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	–
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2018-09-20 Nr. 1T-927
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Raimondas Andrijauskas, Direktorius
Sertifikatas išduotas	RAIMONDAS ANDRIJAUSKAS, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-09-19 13:43:42 (GMTZ)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-09-19 16:44:14 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-03-12 11:13:51 – 2021-03-11 11:13:51
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Vizavimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "WP, WebPartner LT" išduotą sertifikatą "WP, Dalinys, WebPartner LT", sertifikatas galioja nuo 2018-06-25 12:24:30 iki 2021-03-21 11:24:30 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT", sertifikatas galioja nuo 2017-10-24 10:23:03 iki 2018-10-24 10:23:03
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	WebPartner
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metaduomuo „Registravimo data“ turi būti nurodytas Metaduomuo „Dokumento registracijos Nr.“ turi būti nurodytas META-INF/signatures/signatures0.xml#SignatureElem_0: Sertifikatas patvirtintas nepatikimu sertifikavimo centro sertifikatu (subjektas: WP).
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2018-09-20 10:00:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
(teikiama per TAIS)

2018-10-06
| 2018-09-03

Nr. 4R-1509-(6.6)
Nr. (1.6)2T-637

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija) išnagrinėjo pateiktus išvadoms gauti Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus.

Informuojame, kad Administracija pastabų dėl Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų neturi.

Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektui (toliau – Įstatymo projektas) Administracija pagal kompetenciją teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymo projekto 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad paskirtos baudos, nurodytos Įstatymo projekto 15 straipsnio 1 dalyje, į valstybės biudžetą sumokamos ne vėliau kaip per 30 dienų nuo nutarimo skirti baudą *įteikimo* juridiniam asmeniui dienos, o jeigu toks nutarimas apskundžiamas ir teismas skundo nepatenkina, – ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo teismo sprendimo *įteikimo* juridiniam asmeniui dienos. Nesumokėtos baudos išieškomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nutarimų apskundimo tvarka nustatyta Įstatymo projekto 18 straipsnyje – Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nutarimus dėl baudų skyrimo juridinis asmuo, dėl kurio priimtas šis nutarimas, ar asmuo, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaką, gali jį apskusti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) nustatyta tvarka. Vadovaujantis ABTĮ 17 straipsnio 1 dalies 6 punktu, 20 straipsnio 1 dalimi, apygardos administracinis teismas yra *pirmoji instancija* administraciniams byloms dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimų. Pirmąją instanciją išnagrinėtoje byloje priimtas neapskustas teismo sprendimas įsiteisėja pasibaigus apeliacinio apskundimo terminui, o apskundus apeliacine tvarka sprendimas, jeigu jis nėra panaikintas, įsiteisėja apeliacine tvarka išnagrinėjus bylą nuo naujo sprendimo priėmimo dienos (ABTĮ 98 straipsnis). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 9 straipsnio 1 dalimi, privalomi ir turi būti vykdomi tik *įsiteisėję* teismų sprendimai. Taigi, remiantis nurodytu teisiniu reguliavimu, pareiga sumokėti per nustatytą terminą paskirtą baudą sietina su teismo sprendimo įsigaliojimu, o ne jo įteikimu.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau nurodyta, bei vadovaujantis teisinio reguliavimo aiškumo ir sistemiškumo principais, siūlytina suderinti Įstatymo projekto 19 straipsnio 1 dalies nuostatą su galiojančiu ABTĮ nustatytu teisiniu reguliavimu, įtvirtinant, kad paskirtos baudos, nurodytos Įstatymo projekto 15 straipsnio 1 dalyje, į valstybės biudžetą sumokamos ne vėliau kaip per 30 dienų

LIETUVOS
TEISMAI

nuo nutarimo skirti baudą įteikimo juridiniam asmeniui dienos, o jeigu toks nutarimas apskundžiamas ir teismas skundo nepatenkina, – per 20 darbo dienų nuo teismo sprendimo *įsiteisėjimo*.

Direktorė

Reda Moliene

Vaida Struckienė, tel. (8 5) 251 4125, el. p. vaida.struckiene@teismai.lt

(originalas siunčiamas nebus)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Teisingumo ministerijai

Nr.
I 2018-09-03 Nr. (1.6)2T-637

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Vidaus reikalų ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, teikia šias pastabas ir pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projekto:

1. Nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo (toliau – įstatymas) 5 straipsnyje yra nustatytos *kitų lobistinę veiklą vykdančių asmenų* teisės ir pareigos, tačiau nei įstatymo 2 straipsnyje, nei kitose nuostatose nėra apibrėžta „kitų lobistinę veiklą vykdančių asmenų“ sąvoka, taip pat neaiškus šios sąvokos santykis su įstatymo 2 straipsnyje apibrėžta „lobisto“ sąvoka. Siekiant, kad įstatyme nustatomas teisinis reguliavimas atitiktų Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje nustatytą *teisėkūros aiškumo principą*, reiškiantį, kad *teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas*, siūlytina įstatyme apibrėžti sąvoką „kiti lobistinę veiklą vykdančios asmenys“.

2. Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad lobistas turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauti rengiant ir *rengti teisės aktų projektus*, teikti pasiūlymus ir paaiškinimus dėl teisės aktų projektų turinio ir rengimo. Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte atitinkama teisė yra numatyta ir kitiems lobistinę veiklą vykdančioms asmenims. Tačiau įstatyme nėra numatyta, *kokių veiksmų privalo imtis* valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir asmenys, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, gavę lobisto ar kito lobistinę veiklą atliekančio asmens parengtą teisės akto projektą (teikti derinti suinteresuotiems asmenims, teikti svarstyti Vyriausybei ar pan.). Atsižvelgiant į tai, siūlytina papildyti įstatymo 6 straipsnį, numatant valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir

asmenų, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, *pareigas (veiksmus, procedūras) gavus lobisto ar kito lobistinę veiklą vykdančio asmens parengtą teisės akto projektą.*

3. Kadangi įstatymo IV skyriuje reglamentuojama *juridinių asmenų* atsakomybė už įstatymo pažeidimus, įstatymo pažeidimų tyrimo, nagrinėjimo ir baudų juridiniams asmenims skyrimo tvarka, vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 15 punktu, kuriame nustatyta, kad *Teisės akto projekto rengėjas atlieka teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą, jeigu rengiamame teisės akte numatoma reguliuoti visuomeninius santykius, susijusius su teisės pažeidimų tyrimu, atsakomybės už teisės pažeidimus sąlygomis*, turi būti atliktas įstatymo antikorupcinis vertinimas.

Vidaus reikalų viceministras

Darius Urbonas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija 188601464, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 18-10233 "LIETUVOS RESPUBLIKOS LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. VIII-1749 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTAS" (http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc?p_id=1328103) Nr. 18-10234 "LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKLIAVŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1725 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTAS" (http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc?p_id=1328104)
Dokumento registracijos data ir numeris	2018-09-21 Nr. 1D-4718
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2018-09-21 Nr. 1T-932
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Darius Urbonas, Viceministras
Sertifikatas išduotas	DARIUS URBONAS, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-09-20 18:17:44 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-09-20 18:17:50 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2017-12-11 09:28:12 – 2020-12-10 09:28:12
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Vanda Turauskienė, Dokumentų tvarkytoja
Sertifikatas išduotas	VANDA TURAUSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-09-21 09:03:03 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-C
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-09-21 09:03:12 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2017-10-23 14:14:38 – 2020-10-22 14:14:38
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avily, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT", sertifikatas galioja nuo 2017-10-24 10:23:03 iki 2018-10-24 10:23:03
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v11.0.0.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2018-09-21 10:52:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2018-09-21 10:52:01 Dokumentų valdymo sistema Avily

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos
teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt

2018-09-
I 2018-09-03

Nr.
Nr. (1.6)2T-637

DĖL LOBISTINĖS VEIKLOS IR SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje gauti derinimui Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo (toliau – LVĮ), Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektai, kuriems iš esmės pritariame, tačiau siekdami didesnio lobistinės veiklos atsparumo korupcijai teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Manome, kad viešojo administravimo subjektai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, neturėtų turėti galimybės būti lobistinės veiklos užsakovu. Atitinkamai, LVĮ projektu neturėtų būti atsisakoma galiojančio Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo 8 straipsnio 2 dalies nuostatos.

2. Siekdami vienodinti praktiką dėl nepriekaištingos reputacijos ir atsižvelgdami į praktikoje pasitaikančias situacijas, atkreipiame dėmesį į 2018 m. rugsėjo 10 d. antikorupcinio vertinimo išvadą Nr. 4-01-6982 „Dėl nepriekaištingos reputacijos ir atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės“¹, ir siūlome LVĮ projekto 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte papildomai numatyti, jog lobistu taip pat neturi teisės būti atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės ar bausmės už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas fiziniai asmenys.

3. Siekiant, kad LVĮ projekto 15 straipsnyje juridiniams asmenims numatytos baudos už LVĮ pažeidimus būtų faktiškai veiksmingos ir atgrasančios, siūlytume jas peržiūrėti ir spręsti dėl jų padidinimo.

¹ Prieiga internetu : <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/b45eb512b5af11e8aa33fe8f0fea665f?positionInSearchResults=0&searchModelUID=3cdeaa62-5669-435a-acd5-ebaf88356d07>

4. Atsižvelgiant į tai, kad lobistais laikomi ir juridiniai asmenys, siekiant viešumo ir skaidrumo siūlome LVĮ projekto 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyti pareigą papildomai viešai skelbti fizinius asmenis, kurie atstovauja juridinį asmenį – lobistą.

Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektams pastabų ir pasiūlymų neturime.

Atkreipiame dėmesį į tai, jog pateiktos pastabos nėra teisės aktų projektų antikorporcinis vertinimas, kuris atliekamas Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	STT 188659948, A. Jakšto g. 6, 01105 Vilnius, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl lobistinės veiklos ir susijusių įstatymų projektu
Dokumento registracijos data ir numeris	2018-09-21 Nr. 4-01-7328
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2018-09-21 Nr. 1T-935
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Egidijus Radzevičius, Direktorius pavaduotojas
Sertifikatas išduotas	EGIDIJUS_RADZEVIČIUS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-09-21 13:05:37 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-09-21 13:06:08 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-27 11:38:46 – 2023-06-26 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Božena Trumpokais, Specialistas
Sertifikatas išduotas	BOŽENA TRUMPOKAIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-09-21 13:14:53 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-09-21 13:15:02 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-09-11 11:49:50 – 2021-09-10 11:49:50
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT", sertifikatas galioja nuo 2017-10-24 10:23:03 iki 2018-10-24 10:23:03
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.5.0.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2018-09-21 13:54:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2018-09-21 13:54:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2018-09 Nr.

Į 2018-09-03 Nr. (1.6)2T-637

DĖL LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

100 Atkurtai
Lietuvai

Finansų ministerija išnagrinėjo Jūsų 2018 m. rugsėjo 3 d. raštu Nr. (1.6)2T-637 pateiktus išvadaai gauti Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo (toliau – Lobistinės veiklos įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – Rinkliavų įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau – projektai).

Atkreipiame dėmesį, kad pagal Rinkliavų įstatymo 4 straipsnio 1 dalį valstybės rinkliava imama už įstatymuose, Europos Sąjungos reglamentuose ar sprendimuose nustatytas institucijų teikiamas asmenims paslaugas. Kalbant apie valstybės rinkliavos lengvatas pažymime, kad Rinkliavų įstatyme valstybės rinkliavos lengvatos (atleidimas nuo valstybės rinkliavos mokėjimo) paprastai nustatomos socialiai jautrioms grupėms (pensininkams, vaikams, neįgaliesiems asmenims, pabėgėliams) ir kitais specialiais atvejais (dažnai susijusiais ES teisės reikalavimais).

Įvertinant tai ir tai, kad šiuo metu už įrašymą į lobistų sąrašą ir lobisto pažymėjimo išdavimą imama nedidelio (10 eurų) dydžio valstybės rinkliava, manome, kad asmenų atleidimas nuo valstybės rinkliavos mokėjimo už įrašymą į lobistų sąrašą įstatymo lygiu nebūtų proporcingas siekiamam tikslui. Atsižvelgiant į tai, abejojame Rinkliavų įstatymo projekto tikslingumu ir pagrįstumu.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad Lobistinės veiklos įstatymo pakeitimams įgyvendinti Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai (toliau – VTEK) reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų – 120 tūkst. eurų informacinei sistemai, skirtai lobistinės veiklos deklaravimui sukurti ir 125 tūkst. eurų – 5 papildomoms pareigybėms ir darbo vietoms įrengti.

Finansų ministerija 2018 m. liepos 9 d. raštu Nr. (2.33-04)-6K-1803691 pranešė VTEK 2019–2021 m. numatomus maksimalius valstybės biudžeto asignavimų limitus, kurie 2019 m. sudaro 901 tūkst. eurų (253 tūkst. eurų daugiau nei 2018 m.).

Mūsų nuomone, kelia abejonių pateikta 245 tūkst. eurų papildomų valstybės biudžeto lėšų suma, kuri sudaro 27 proc. numatomos skirti asignavimų sumos: ar darbui lobizmo klausimais VTEK reikia papildomų 5 pareigybių, (VTEK patvirtintos 25 pareigybės, šiuo metu lobizmo klausimais dirba vienas darbuotojas), ar tikslinga lobistinės veiklos priežiūrai steigti atskirą

422792796234636

padalinį. Lobistinės veiklos įstatymo projekto aiškinamajame rašte turėtų būti pagrįstas papildomų valstybės biudžeto lėšų poreikio apskaičiavimas.

Maksimalių asignavimų visuma nustatyta, įvertinus šalies ekonominę situaciją, valdžios sektoriaus pajamų lygį bei Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytas fiskalinės drausmės taisykles. Asignavimų visumos augimas galimas tik tokiu atveju, jeigu būtų numatytos naujos ilgalaikės, valdžios sektoriaus pajamas didinančios priemonės.

Finansų viceministras

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos finansų ministerija 288601650, Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2018-09-18 Nr. ((14.12E-01)-5K-1816027)-6K-1804970
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2018-09-18 Nr. 1T-915
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Brasiūnaitė Daiva, Viceministrė, Vadovybė
Sertifikatas išduotas	DAIVA BRASIŪNAITĖ, Lietuvos Respublikos finansų ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-09-17 17:31:58 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-09-18 09:33:59 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2016-12-27 08:38:34 – 2019-12-27 08:38:34
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "IT infrastruktūros skyrius root CA, Finansu ministerija LT" išduotą sertifikatą "LR Finansu ministerijos rastine - DVS Sekasoft AIS, Dokumentu valdymo skyrius, LR FM LT", sertifikatas galioja nuo 2017-10-04 15:41:38 iki 2020-09-18 15:41:38 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avily, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT", sertifikatas galioja nuo 2017-10-24 10:23:03 iki 2018-10-24 10:23:03
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Sekasoft:AIS:EDVS:1.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. META-INF/signatures/aissignatures1.xml#SignatureElem_1: Sertifikatas patvirtintas nepatikimu sertifikavimo centro sertifikatu (subjektas: IT infrastruktūros skyrius root CA).
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2018-09-18 09:35:00 Dokumentų valdymo sistema Avily

**INFORMACINĖS VISUOMENĖS PLĖTROS KOMITETAS
PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 7, 01103 Vilnius, tel. (8 5) 266 5161, faks. (8 5) 266 5180, el.p. info@ivpk.lt, www.ivpk.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188772433

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Į 2018-09-03

Nr.

Nr. (1.6)2T-637

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI

Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisieikimo ministerijos, išnagrinėjęs pateiktus Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos seimui“ projektą, pagal kompetenciją teikia Įstatymui šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 13 straipsnyje reglamentuojamas lobistų duomenų tvarkymas informacinėje sistemoje, siūlome papildyti Projekto 4 ir 6 straipsnius aiškiai nurodant pareigas asmenims teikti duomenis į Projekto 13 straipsnyje minimą informacinę sistemą jos nuostatų nustatyta tvarka.

2. Atkreipiame dėmesį, kad informacinė sistema yra duomenų apdorojimo, o ne skelbimo priemonė. Siūlome tikslinti Projekto 13 straipsnį šiuo aspektu ir aiškiai atskirti duomenų skelbimą nuo duomenų tvarkymo. Kartu siūlytina tikslinti Projekto 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte formuluotą „gali būti“ bei Projekto 13 straipsnio 1 dalies 2 punkte formuluotą „skaidrių teisėkūros procesų skirsnyje“ kaip nepakankamai aiškias ir apibūdintas.

3. Projekto 13 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas ir visame straipsnyje naudojamas konkretus Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos valdomos informacinės sistemos pavadinimas. Toks informacinės sistemos pavadinimo įtvirtinimas Projekte gali būti apsunkinantis priimant sprendimus steigti naują ar praplėsti jau sukurtą informacinę sistemą funkcionalumais, reikalingais su lobistine veikla susijusių duomenų tvarkymui. Siūlome konkretaus pavadinimo įtvirtinimo Projekte atsisakyti. Kartu pastebime, kad visose informacinėse sistemose yra tvarkomi duomenys, todėl jos pavadinime „duomenų tvarkymo“ yra perteklinis.

L. e. direktoriaus pareigas

Kęstutis Andrijauskas

100 Atkurtai
Lietuvai

DETALŪS METADUOMENYS

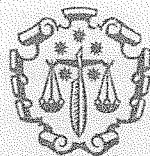
Dokumento sudarytojas (-ai)	Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos 188772433, Gedimino pr. 7, 01103 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ĮSTATYMU PROJEKTŲ TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI
Dokumento registracijos data ir numeris	2018-09-19 Nr. S-749
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2018-09-19 Nr. 1T-925
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Daina Jasinskienė, Patarėja, Informacinių išteklių skyrius
Sertifikatas išduotas	DAINA JASINSKIENĖ, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo min. LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-09-19 16:38:01 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2016-01-26 13:41:36 – 2019-01-25 13:41:36
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ramūnas Čepaitis, Skyriaus vedėjas, Informacinių išteklių skyrius
Sertifikatas išduotas	RAMŪNAS, ČEPAITIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-09-19 16:43:36 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-03 20:46:53 – 2023-06-02 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Kęstutis Andrijauskas, L.e.p direktorius
Sertifikatas išduotas	KĘSTUTIS ANDRIJAUSKAS, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo min. LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-09-19 16:48:08 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-09-19 17:18:17 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-07-11 14:51:56 – 2021-07-10 14:51:56
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Inform. visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo minis LT", sertifikatas galioja nuo 2018-01-04 10:36:22 iki 2019-01-04 10:36:22 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT", sertifikatas galioja nuo 2017-10-24 10:23:03 iki 2018-10-24 10:23:03
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.4.34

DETALŪS METADUOMENYS**Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)**Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus.
Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2018-09-19 17:19:00)**Paieškos nuoroda**

–

Papildomi metaduomenys

Nuorašą suformavo 2018-09-19 17:19:01 Dokumentų valdymo sistema Avilyš

LIETUVOS NOTARŲ RŪMAI

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt
reda.gabrilaviciute@tm.lt

2018-09-20 Nr. S- 553
| 2018-09-10 Nr. (1.6)2T-657

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO IR KITŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos notarų rūmai, susipažinę su pateiktais išvadoms gauti Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektais (toliau – Projektai), pagal kompetenciją pateikia toliau nurodytas pastabas ir pasiūlymus.

Projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektu (toliau – LVĮ projektas) siekiama nustatyti sistemą, pagal kurią lobistinę veiklą galėtų vykdyti bet kuris asmuo. Jei asmuo nebūtų įrašytas į lobistų sąrašą, toks asmuo nebūtų laikomas lobistu. Atsižvelgiant į tai ir siekiant kuo aiškiau reglamentuoti lobistinės veiklos vykdymą, siūlytina papildyti LVĮ projekto 2 straipsnį, jame apibrėžiant, kas yra „kitas lobistinę veiklą vykdyantis asmuo“, apie kurio teises ir pareigas kalbama LVĮ projekto 5 straipsnyje.

Siūlytina patikslinti (papildyti) LVĮ projekto 8 straipsnio 6 punktą, numatant, kad fizinio ar juridinio asmens pareiškta nuomone dėl teisėkūros yra laikomi ir asmenų įstatymų reguliuojamais būdais oficialiai pateikiami siūlymai (komentarai, pastabos) dėl teisėkūros (pavyzdžiui, pateikiama informacija apie teisinio reguliavimo pasekmes, problemas, jų sprendimo būdus; pateikiama informacija apie teisinio reguliavimo reikalingumą, tinkamumą, pakankamumą, efektyvumą ar poreikį teisinį reguliavimą keisti ir pan.) tiek iki teisėkūros iniciatyvą paskelbiant Teisėkūros pagrindų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje numatyta įstaigai, tiek ir vėlesnio teisėkūros proceso metu. Be to, siūlytina numatyti, kad kartu su nuomone dėl teisėkūros galėtų būti teikiamas ir konkretus pasiūlymas dėl tam tikro teisės akto pakeitimo. Kadangi visa tai galima būtų daryti tik oficialiai, tokie pasiūlymai, įskaitant ir pasiūlymus dėl konkretaus teisės akto pakeitimo, sprendimus priimančių asmenų turėtų būti registruojami ir išviešinami. Taigi, būtų užtikrinamas skaidrumas ir viešumas. Apskritai, abejotina, ar yra tikslinga lobistine veikla laikyti visus atvejus, kuomet yra teikiamas parengtas konkretaus teisės akto projektas ir siūloma inicijuoti šio teisės akto projekto svarstymą teisės aktų nustatyta tvarka, kai tai daroma oficialiai, bet nebūtinai konsultavimosi su visuomene metu.

Atkreiptinas dėmesys, kad, atsižvelgiant į visuomenėje vyraujančią neigiamą lobistinės veiklos suvokimą, LVĮ projektu siūlomas reguliavimas nepaskatins asmenų įsitraukti į teisėkūros procesą, neskatins kelti teisinio reguliavimo problemų, pateikti informacijos apie teisinio reguliavimo reikalingumą ar jo ydingumą ir pan. Net ir dabar galiojančio Lobistinės veiklos įstatymo tikslai iš esmės yra neįgyvendinti, o LVĮ projektu numatomas teisinis reguliavimas,

priešingai, nei teigiama Projektų aiškinamajame rašte, sukurs papildomos administracinės naštos subjektams, kurie nevykdo profesionalios lobistinės veiklos. Reikėtų pastebėti ir tai, kad teisėkūros iniciatyvos yra skelbiamos ne visuomet, teisinio reguliavimo stebėseną dažnai neatliekama, o teisės aktai nustato tik bendrus konsultavimosi su visuomene reikalavimus. Taigi, minėtos LVĮ projekto normos patikslinimas (papildymas) padėtų išvengti papildomos administracinės naštos asmenims, ir, jeigu bus užtikrintas viso teisėkūros proceso ir sprendimų priėmimo procedūrų atskaitingumas ir atvirumas, teisės aktų projektai bus grindžiami faktais, argumentais ir kokybiškomis analizėmis, visi pateikti pasiūlymai skelbiami viešai, o sprendimus priimančios asmenys laikysis skaidrumo, sąžiningumo reikalavimų, tai tik prisidės prie kokybiškesnės teisėkūros.

Prezidentas

Marius Stračkaitis

Pagal adresatų sąrašą

2018-09-21 Nr.1.16-65

**DĖL LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. VIII-1749 PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. 18-10233**

Gerbiamieji,

Siunčiame Jūsų dėmesiui Lietuvos laisvosios rinkos instituto pastabas dėl Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projekto Nr. 18-10233.

Siūlome dar kartą įvertinti, ar pagal dabartinį Projekto lobistinės veiklos apibrėžimą į lobistinės veiklos reglamentavimą nepatenka ir neapribojama teisėkūroje dalyvaujanti pilietinė visuomenė, pavyzdžiui, pilietiškai aktyvūs gyventojai, bendruomenės, nevyriausybinės organizacijos.

Taip pat siūlome įvertinti grėsmes, kai lobistinė veikla apibrėžiama ne pagal veiklos esmę, o pagal tai, kas inicijavo veiklą (Projekto 8 straipsnio 2 punktas).

PRIDEDAMA. 2 lapai.

Pagarbiai

Lietuvos laisvosios rinkos instituto
prezidentas

Žilvinas Šilėnas

Dokumentas paštu siunčiamas nebus

VšĮ Lietuvos laisvosios rinkos institutas

A. Juozapavičiaus g. 6
09310 Vilnius, Lietuva

Tel. +370 5 250 0280
Fax +370 5 250 0288
llri@llri.lt
www.llri.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų
registre, kodas 110059496
PVM mokėtojo kodas LT100594917
AB SEB bankas, a.s. Nr. LT90 7044 0600 0124 3182

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. VIII-1749 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (Nr. 18-10233)

Projekto 8 straipsnis apibrėžia, kas nelaikoma lobistine veikla.

Atkreipiame dėmesį, kad visuomenės atstovų, o tiksliau, valdžios institucijoms ir politikams nepriklausančių žmonių dalyvavimas viešosios politikos diskurse ir teisėkūros procese yra įvairus, daugialypis ir dinamiškas. Jo neįmanoma vienareikšmiškai apibrėžti tik kaip konsultavimosi su visuomene teisėkūros procese arba kaip tik lobizmo, pavyzdžiui, privačios tyrimų kompanijos atlikto ekonomikos tyrimo pristatymas susijusiai ministerijai.

Priėmus Projektą kiltų grėsmė, kad dalis nepriklausomų visuomenės veikėjų ar organizacijų veiklos gali nepagrįstai būti pripažinta lobizmu arba neteisėta lobistine veikla ir traktuojama kaip įstatymo pažeidimas.

Tokiu būdu į lobistinės veiklos sąvoką patenka neapibrėžtai didelis veiklų ratas: asociacijų ar bet kokių kitų pelno nesiekiančių subjektų veikla atstovaujant savo narių bendriems interesams, kai ją vykdo asociacijos apmokami darbuotojai; piketuotojų susirinkimas, pasisakantis apie teisės akto projektą; bet kurio asmens nuomonė apie teisės aktų projektus, pateikiama laikraščiu, kad jis šią nuomonę išspausdintų, ar išsakoma per radiją, televiziją ar interneto diskusijų klubuose; fizinio ar juridinio asmens nuomonė, pateikta raštu ar žodžiu, pavyzdžiui, Seimo ar savivaldybės tarybos komitete, jei tokia nuomonė nėra ekspertinė, o tiesiog pilietinė.

Taip išplėtus lobistinės veiklos apibrėžimą praktiškai bet kokia veikla, kuria išreiškiama nuomonė apie teisės aktų projektus, taptų lobistine ir asmenims tektų registruotis lobistais. Taip išplėsta lobizmo sąvoka neatitinka netgi JAV standartų, kur lobizmas reglamentuojamas detaliausiai ir apima daugiausiai veiklų. Dalis veiklos, kuri, priėmus projektą, „taptų“ lobistine yra labai detalai reglamentuojama kitais teisės aktais ir Projektas su jais nėra suderintas. Akivaizdu, kad tokios pataisos yra nepraktiškos ir realiai neįgyvendinamos, nepagrįstai riboja piliečių teises, neatitinka pasaulyje įprastos lobizmo sampratos.

Siūlome dar kartą įvertinti, ar pagal dabartinį Projekto lobistinės veiklos apibrėžimą į lobistinės veiklos reglamentavimą nepatenka teisėkūroje dalyvaujanti pilietinė visuomenė, pavyzdžiui, pilietiškai aktyvūs gyventojai, bendruomenės, nevyriausybinių organizacijos.

Projekto 8 straipsnio 2 punktą teigia, kad lobistine veikla nelaikoma „asmenų veikla, kai jie valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų iniciatyva ir kvietimu atlygintinai ar neatlygintinai kaip ekspertai ar specialistai dalyvauja susitikimuose, posėdžiuose, pasitarimuose teisės aktų projektams rengti pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą“.

Tai yra lobistine veikla nebūtų laikoma lobistinei veiklai identiška veikla, jei iniciatyva kiltų ne iš piliečio (ar organizacijos), o iš valdžios atstovo. Paprastai tariant, jei valdžios institucija savo iniciatyva pakviestų pilietį ar organizaciją pareikšti nuomonę aktuali klausimu, tai nebūtų laikoma

lobizmu. Tačiau jei analogišką veiksmą inicijuotų pilietis ar organizacija, tai jau galėtų būti traktuojama kaip lobistinė veikla.

Lobistinės veiklos apibrėžimas ne pagal veiklos esmę, o pagal tai, kas inicijavo veiklą, sukelia keletą pavojų.

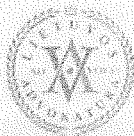
Pirma, kyla pavojus, kad pilietinės visuomenės atstovai ir / ar organizacijos, užsiimančios identiška veikla, būtų traktuojamos skirtingai (lobizmo buvimo fakto prasme), priklausomai nuo tuometinės valdžios simpatijų / antipatijų. Paprastai tariant, tikėtina, kad viešosios politikos ir / ar teisėkūros klausimais valdžios atstovai gali inicijuoti konsultacijas su jiems palankiais, politinę paramą reiškiančiais asmenimis ar organizacijomis. Tokiu atveju, šie asmenys ir organizacijos nebūtų laikomi lobistais, o jų veikla – lobistine. Ir atvirkščiai, jei šiais klausimais pasisakytų, diskusijas su valdžios atstovais inicijuotų asmenys / organizacijos, tai būtų pripažįstama lobistine veikla.

Tokiu būdu savo pobūdžiu ir tikslais identiškų organizacijų identiška veikla gali būti traktuojama kaip lobizmas remiantis tik valdžios institucijų ar politikų politinėmis pažiūromis, preferencijomis ir kitais subjektyviais veiksniais. Tai ne tik pažeidžia subjektų lygybės prieš įstatymą principą, bet ir sudaro prielaidas korupcijai, ar net pamatinių demokratijos principų pažeidimui.

Antra, dėl neefektyvaus ir nepakankamai skaidraus teisėkūros proceso visuomenės organizacijoms ir atstovams gali būti sudėtinga sureaguoti į įstatymo projektus per derinimui su visuomene skirtą laiką. Atkreipiame dėmesį, kad ir Valstybės kontrolė nustatė, kad „teisės aktų gausa ir jų svarstymas skubos ir ypatingos skubos tvarka nesudaro tinkamų sąlygų išsamiai įvertinti Seimui pateiktų įstatymo projektų. Auditorių skaičiavimais, Lietuvoje tokiu būdu priimama net apie 50 proc. įstatymų“.

Tačiau reagavimas po termino gali būti pripažintas kaip neatitinkantis Projekto 8 straipsnio 4 punkto (konsultavimosi su visuomene metu gauti pasiūlymai ir vertinimai pagal Teisėkūros pagrindų įstatymą), t.y. tuo, kas nelaikoma lobistine veikla, ir būti pripažintas lobizmu.

Siūlome įvertinti grėsmes, kai lobistinė veikla apibrėžiama ne pagal veiklos esmę, o pagal tai, kas inicijavo veiklą.

LIEUVOS
ADVOKATŪRA

Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 300099149, Tiltu g. 17, LT-01101 Vilnius, www.advokatura.lt
Tel. +370 5 262 4546, faks. +370 5 212 1859, el. p. la@advokatura.lt, a. s. SEB bankas LT877044060001030612

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2018-09-12 Nr. 469

Į 2018-09-10 Nr. (1-6)2T-657

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. VIII-1749 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos advokatūra (toliau – Advokatūra) atsižvelgdama į Teisingumo ministerijos 2018 m. rugsėjo 10 d. pateiktą derinti Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), teikia Teisingumo ministerijai savo pastebėjimus dėl pasiūlyto lobistinės veiklos reglamentavimo. Įvertinusi Projektą, Advokatūra savo pastebėjimus dėl Projektu siūlomo teisinio reglamentavimo teiks tik tokia apimtimi, kuri siejasi tik su Advokatūra ir advokato profesine veikla:

Pirma, Advokatūra pozityviai vertina Projektu teikiamą siūlymą išbraukti administracinius sprendimus iš lobistinės veiklos apibrėžties. Advokatūros nuomone, administracinių sprendimų įtrauktis į lobistinės veiklos sritį buvo nepagrįsta ir kelianti reikšmingų praktinių iššūkių, atribojant advokato profesinę ir lobistinę veiklą. Tai ypač ryšku tais atvejais, kuomet advokatas atstovauja klientą, siekiantį įvykdyti teisės aktais nustatytas pareigas ar įgyvendinti savo teises, kuomet įstatymais ar jų įgyvendinamaisiais aktais yra nustatoma specifinė tokių teisių ir pareigų realizavimo tvarka, pavyzdžiui, Teritorijų planavimo įstatymu, Statybos įstatymu, Žemės įstatymu ir kt. Taip pat ir advokato vykdomas bet kurių kitų procedūrų pagal specialiuosius įstatymus ar kitus teisės aktus inicijavimas, domėjimasis šių procesų ar procedūrų eiga. Nepaisant to, kad Projekte atsisakoma administracinių sprendimų įtraukties, abejotina, ar problematika, susijusi su atstovavimu ir lobistinės veiklos santykiu, laikytina pašalinta individualių teisės aktų atžvilgiu. Advokatūros nuomone, šios abejonės galėtų būti pašalintos nustatant, kad lobistine veikla laikytina tik tikroji lobistinė veikla (apie tai plačiau – kitose pastabose) ir tik dėl norminių teisės aktų priėmimo arba nepriėmimo.

Antra, Projekte, Advokatūros nuomone, reiktų aiškiai atskirti bei atriboti situacijas, kuomet lobistinė veikla yra vykdoma kaip komercinė veikla ir situacijas, kuomet subjektas, pavyzdžiui, įvairios nevyriausybines žmogaus teisių gynimo organizacijos, o konkrečiu atveju Advokatūra, atstovauja tik tuos interesus, kurie, be aiškaus įstatyminio reguliavimo, yra ir viešai atskleisti

Advokatūros įstatuose. Advokatūra yra įsitikinusi, kad Advokatūros įstatymo 57 straipsnio 1 dalies nuostatos, numatančios, kad Advokatūros funkcijos, *inter alia* atstovauti advokatų interesams valstybės institucijose, tarptautinėse ir užsienio valstybių organizacijose (2 *punktas*), rengti teisės aktų projektus advokatų veiklos klausimais ir teikti juos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (3 *punktas*), o ypačiai teikti išvadas dėl teisės aktų projektų, susijusių su asmens teisės į teisingą teismą įgyvendinimu (8 *punktas*) neabejotinai yra specialioji norma bet kokio bendrojo lobistinės veiklos reglamentavimo visumoje. Todėl, siekiant išvengti galimo skirtingo interpretavimo, Advokatūros nuomone, yra būtina tokią aiškia ir nedviprasmišką išimtį suformuluoti Projekte.

Advokatūros nuomone, teisės aktų projektus, susijusius su asmens teise į teisingą teismą, asmenų atstovavimu ir gynimu bei kitais klausimais, kurie įstatymu yra priskirti Advokatūros funkcijoms, Advokatūra, nepatekdama į Lobistinės veiklos įstatymo reguliavimo sritį, turi teisę teikti apskritai visiems teisėkūros subjektams. Tai tiesiogiai siejasi su Konstitucijos 31 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta konstitucine teise į gynybą ir teise į advokatą. Šiuo aspektu Advokatūra konsultavosi su kitomis Šiaurės ir Baltijos šalių advokatūromis ir nei vienos iš šių valstybių advokatūra nėra apribota jokiais prievolėmis ar suvaržymais teikiant teisės aktų projektus teisės į teisingą teismą ar advokatų veiklos klausimais. Vis dėlto, Advokatūros nuomone, būtų pagrįstai ir racionaliai abejotina, kad tokių valstybių kaip Danijos, Švedijos, Norvegijos, Suomijos ar Islandijos teisinis reguliavimas, bent jau advokatūrų atžvilgiu, laikytinas neatitinkančiu EBPO rekomendacijų. Atsižvelgiant į tai, Advokatūros vertinimu, dabar galiojančio Lobistinės veiklos įstatymo 7 straipsnio 7 punktą, ta apimtimi, kuria nustatyta, kad *specialiųjų įstatymų pagrindu* vykdoma veikla, tenkinanti viešąjį interesą, nėra laikoma lobistine veikla galiojančiame Lobistinės veiklos įstatyme įtvirtinta neatsitiktinai. Projekto aiškinamajame rašte pateiktas argumentas dėl šios, dabar galiojančios nuostatos neaiškumo yra visiškai silpnas, nes galima: a) pateikti tam tikrą aiškesnių kriterijų, leidžiančių tiksliau identifikuoti subjektus, sąrašą arba b) apskritai nustatyti konkrečių subjektų, veikiančių specialiųjų įstatymų pagrindu, sąrašą.

Iš Projekto formuluočių kol kas nėra aišku, kas yra laikomi „kitais lobistinę veiklą vykdančiais asmenimis“, nes tokios sąvokos apibrėžimas Projekte nėra pateikiamas. Todėl neaišku, ar „kitais lobistinę veiklą vykdančiais asmenimis“ bus laikomi fiziniai ar ir juridiniai asmenys bei, atitinkamai, jų darbuotojai. Advokatūra kol kas nepateikia išvadų dėl šios Projekto nuostatos, tačiau be galimų įvairių nevyriausybinių organizacijų savarankiškumo ir nepriklausomumo ribojimo, išvelgia ir tokio reguliavimo prieštaravimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai galimybę.

Trečia, Advokatūra daug dėmesio skiria konstitucinių žmogaus teisių apsaugos ir teisės viršenybės principų užtikrinimui ir gynimui. Tačiau, Advokatūros nuomone, Projekte siūlomas teisinis reglamentavimas iš esmės užkerta kelia Advokatūrai teikti teisės aktų projektus, kuriais

ginami (užtikrinami) pamatiniai konstituciniai principai, žmogaus teisės ir laisvės, pagrindinės žmogaus teisės. Pagal visuminę Projekto konstrukciją, jeigu Advokatūra tik išreikštų nuomonę dėl teisėkūros, tai nebūtų laikoma lobistine veikla, tačiau, jeigu Advokatūra ir parengtų konkretų teisės akto projektą bei siūlytų (pavyzdžiui, atviru laišku visiems Seimo nariams) inicijuoti šio akto svarstymą, tai jau, galėtų būti laikoma lobistine veikla (žr. Projekto 8 straipsnio 6 punktą). Tokia Projekto 8 straipsnio 6 punkto interpretacija galima dėl beprecedencio lobistinės veiklos sampratos išplėtimo. Jeigu Projekto rengėjai laikytųsi kitokios nuomonės ir vis dėlto manytų, kad abstrakti iniciatyva (parengtas konkretus projektas ir siūlymas inicijuoti svarstymą), skirta aiškiai neapibrėžtų subjektų ar asmenų interesų gynimui nepatenka į lobistinės veiklos reglamentavimo sritį, tai reikėtų aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti Projekte ir numatyti visiems suprantamas atribojimo taisykles arba principus, kertine nuostata laikant Konstitucijoje įtvirtintą atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės siekį. Kita vertus, akivaizdu, kad ši dviprasmybė Projekte kyla būtent iš kategoriško atsisakymo pripažinti, jog ir nevalstybiniai subjektai tenkina viešąjį interesą. O jeigu Projekto rengėjai laikytųsi nuomonės, jog ir tokia neapibrėžto subjektų rato interesus ginanti ar jų interesams naudinga veikla besąlygiškai patenka į Projektu reguliuotinų santykių sritį, Advokatūra tokį konstruktą vertins itin kritiškai.

Iš esmės tokie patys argumentai *mutatis mutandis* taikytini ir dėl, pavyzdžiui, teisės akto priėmimo ar nepriėmimo tikslingumo aiškinimo visuomenei, Respublikos Prezidentui, Seimo ar Vyriausybės nariams (Projekto 4 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Ketvirta, Advokatūra taip pat norėtų atkreipti dėmesį į teisiškai potencialiai dviprasmiškas situacijas, kuriose pagal Projektą galėtų atsidurti advokatai, teikiantys teisines paslaugas savo klientams pagal Advokatūros įstatymą. Pirmiausiai paminėtinos situacijos, kuomet advokatas pagal teisinių paslaugų sutartį atstovauja klientą arba dalyvaudamas kartu su klientu jam pataria, pavyzdžiui, Vyriausybės ar Seimo komitetų ar kitokiuose protokoluojamuose posėdžiuose. Šiuose posėdžiuose svarstant teisės aktų projektus advokatas dalyvauja *skaidriai ir viešai*, profesionaliai pateikdamas atstovaujamo kliento požiūrį. Atkreiptinas dėmesys, kad lobistinės veiklos reglamentavimas, visų pirma, sietinas su išviešinimu privačių kontaktų, buvusių su asmenimis, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką. Nedarant tokio skirtumo vienodai savo kontaktus turėtų deklaruoti tiek advokatas (net ir registravęsis lobistu), vietoje konsultuojantis savo klientą viešame ir atviraime posėdyje, tiek ir advokatas *tête-à-tête* susitinkantis su asmeniu, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaka. Tai neatrodo nei proporcinga, nei racionalu. Dar daugiau, tai sukurtų paradoksalias situacijas, kuomet po Vyriausybės ar Seimo komitetų posėdžių, kuriuose dalyvavo lobistinę veiklą vykdančias asmuo, visi tokio posėdžio dalyviai, patenkantys į Projekto 2 straipsnio 1 dalies reguliavimo apimtį, turėtų deklaruoti savo atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą. Nors pagal Projekto 8 straipsnio 2 punktą tokia pati advokato veikla, t. y. savo kliento atstovavimas tokia pačia

apimtimi, kaip aptarta aukščiau, jau nebebūtų laikomas lobistine veikla, jeigu advokatas posėdyje dalyvautų institucijos ar įstaigos iniciatyva. Tokiu būdu tik vienintelis ir pakankamai subjektyvus kriterijus – ar asmuo kviečiamas, ar pats siekia dalyvauti posėdyje, – iš esmės nulemia, jog advokato veikla yra arba nėra laikoma lobistine. Pabrėžtina – nepriklausomai nuo pateiktos atstovo pozicijos ir argumentų turinio. Taigi, nors Projektu deklaruojamas didesnis skaidrumo kiekis, tačiau paliekamas itin ryškus ir niekaip nereglamentuojamas diskrecinis instrumentas (kviesti/nekviesti), kuris iš esmės lemia šio įstatymo taikymą arba netaikymą visa apimtimi.

Į Projekto 8 straipsnio 2 punkto reguliavimo tikslą galima būtų žvelgti ir kitaip, reikšminiu faktoriumi laikant ne dalyvavimo iniciatyvą (kviečiamas/nekviečiamas), o šiame punkte minimą Teisėkūros pagrindų įstatymą. Mūsų nuomone, advokato dalyvavimas ne tik konsultavimosi su visuomene procedūroje (Projekto 8 straipsnio 4 punktas), tačiau bet kokioje Teisėkūros pagrindų įstatymo procedūroje (sistemiškai vertinant kartu su Seimo statuto ir Vyriausybės darbo reglamento numatytais procedūromis) neturėtų būti vertinamas kaip lobistinė veikla. Jeigu manoma, kad teisėkūros procedūrose trūksta skaidrumo ir viešumo, galima svarstyti tokių procedūrų peržiūrą.

Yra ir daugiau argumentų, kodėl siaurinti lobistinės veiklos sampratą turėtų būti kertiniu šią sritį reglamentuojančio įstatymo konstruktu. Numačius, jog įvairioms nevyriausybinėms organizacijoms ar asociacijoms, atstovaujančioms savo narių interesus teisėkūroje, pirmiausiai taikytinas ne Teisėkūros pagrindų įstatymas, o Lobistinės veiklos įstatymas, yra kuriamos potencialiai grėsmingos situacijos. Pavyzdžiui, Advokatūra, norėdama pateikti nuomonę Seime ar Vyriausybėje dėl svarstomų Advokatūros įstatymo, Civilinio kodekso, Civilinio proceso kodekso, Baudžiamojo kodekso, Baudžiamojo proceso kodekso, Administracinių nusižengimų kodekso, Bausmių vykdymo kodekso ir kitų reikšmingų teisės aktų pataisų turėtų registruotis kaip lobistinę veiklą vykdančią juridinį asmuo. Suprantama, jeigu Advokatūra į posėdžius nebūtų kviečiama, o pageidautų dalyvauti savo iniciatyva. Vadinas, šiuo hipotetiniu atveju Advokatūros statusas pagal Projektą priklausytų išimtinai nuo institucijų ar įstaigų iniciatyvos bei geranoriškumo derinant ir kviečiant į posėdžius. Mūsų vertinimu, toks traktavimas dar labiau ribotų asmenų atstovavimą ir jų interesų gynimą – ypačingai tais atvejais, kuomet galimai net pažeidžiant teisės aktų projektų derinimo procedūras su šiais asmenimis tiesiogiai sietini projektai nebuvo derinti. Be to, atskirai paminėtinas Projekto 8 straipsnio 4 punktas, numatantis, kad lobistinė veikla nėra laikoma konsultavimosi su visuomene metu gauti pasiūlymai. Vadinas nuo pasiūlymo formos, bet ne nuo turinio priklausys ir situacijos vertinimas Projekto prasme. Taigi, mūsų nuomone, lobistinei veiklai nepriskirtina veikla, kuri yra vykdoma viešai ir skaidriai oficialiuose kolegialiuose (protokoluojamuose) posėdžiuose pagal Teisėkūros pagrindų įstatymą ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius teisėkūros procesą.

Prie šios pastabos paminėtinas ir Projekto 6 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnio 1 dalyje numatytas „kryžminis“ deklarasavimas – lobistinę veiklą vykdantis asmuo deklaruoja lobistinę veiklą, o asmuo, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, deklaruoja jo atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą. Svarstyтина, ar neatsižvelgus į aukščiau minėtus argumentus dėl Teisėkūros įstatymo procedūrų, neproporcingai nedidinama administracinė našta ir ar nebus sukuriama potencialiai pavojinga situacija, kuomet viena santykio šalis susitikimą laikys lobistine veikla, o kita – ne, manydama, kad tai įprasta teisėkūros procedūra. Tokia nuostata, kita vertus, gali sukelti net ir galimybes piktnaudžiauti, kuomet asmenys, nevykdę lobistinės veiklos ar jų atžvilgiu nevykdžius lobistinės veiklos „manys“ ir atitinkamai deklaruos, kad jie tokią veiklą vykdė arba jų atžvilgiu tokia veikla buvo vykdyta, nesunkiai sukeldami neigiamas pasekmes kitai tokio tariamo santykio pusei.

Penkta, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio rašto ketvirtojoje pastaboje bei itin plačią lobistinės veiklos naudos gavėjo sąvoką (Projekto 2 straipsnio 5 dalis), Advokatūra įžvelgia riziką, kad lobizmu gali būti pripažįstamas bet koks nuomonės pareiškimas, kritika ir pan., kadangi visose situacijose galima (mėginti) įžvelgti asmenį ar asmenis, kuriems siūlomas pokytis yra naudingas. Tokios projekto konstrukcijos turėtų būti itin atidžiai vertinamos santykyje su Konstitucijos 25 straipsnio nuostatomis. Advokatūros nuomone, Projekto nuostatos yra itin abstrakčios ir paliekančios per daug galimybės interpretacijoms, todėl labai aiškiai Projekte turėtų būti išskirtos ir reglamentuotos tik tos teisės ir pareigos, kurios būdingos tik lobistui ir lobistinei veiklai, bei atitinkamai, nebandoma daryti jokio poveikio sritims, svarbioms laisvos, atsakingos ir pilietinės visuomenės vystymuisi.

Šešta, lobistinės veiklos samprata tikslintina ir atsižvelgiant į situacijas, kuomet advokato atstovaujamo kliento atžvilgiu teismai yra priėmę sprendimus dėl netinkamo teisinio reguliavimo, pavyzdžiui, Europos Žmogaus Teisių Teismo ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas dėl pažeistų konkretaus asmens teisių. Tokiu atveju net ir *tête-à-tête* susitikimai su Lobistinės veiklos įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje numatytais asmenimis, mūsų nuomone, neturėtų būti laikomi lobistine veikla, nes būtent teisminės institucijos yra nustačiusios pareigą valstybei veikti įgyvendinant teismo sprendimus. Tokia nuostata turėtų galioti net ir norminių teisės aktų atžvilgiu (taip pat žr. mūsų pirmąją pastabą).

Galiausiai, lobistine veikla jokiais atvejais neturėtų būti laikoma veikla, susijusi su vykstančių ginčų sprendimu, siekiant išvengti ginčo arba jį taikiai užbaigti, taip pat ir tais atvejais, jeigu ginčų sprendimui yra reikalingi teisės aktų pakeitimai. Tokiose situacijose net ir individualūs susitikimai su Lobistinės veiklos įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje numatytais asmenimis neturėtų būti laikomi lobistine veikla.

Tikimės, kad Projekto rengėjai ras galimybių įvertinti Advokatūros keliamas abejones. Atsižvelgiant į Advokatūros išdėstytas pastabas Projektas turėtų būti iš esmės tobulinamas, ypatingą reikšmę skiriant žmogaus teisių, saviraiškos laisvės ir asociacijų laisvės konstitucinei apsaugai.

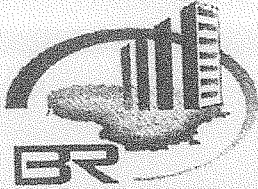
Pabaigai, Advokatūra norėtų atkreipti Teisingumo ministerijos, kaip nacionalinės teisinės sistemos plėtros valstybės politiką formuojančios valstybės įstaigos (Teisingumo ministerijos nuostatų 7 punktą), dėmesį į Projekto rengimo aplinkybes. Akivaizdu, kad tokia teisėkūros praktika, kuomet tik 2017 m. birželio 20 d. nauja redakcija išdėstyta Lobistinės veiklos įstatymas vėl iš esmės yra keičiamas ir vėl dėstomas nauja redakcija, yra iš tiesų iliustratyvus Lietuvoje nusistovėjęs teisėkūros kultūros pavyzdys. Kita vertus, taip pat svarstyti, ar bent kiek geresne praktika galima būtų laikyti Projektą, parengtą per kelis vasaros mėnesius. Analizuojant Projekto aiškinamąjį raštą, akivaizdu, kad projektas nėra nei paremtas teisinio reguliavimo stebėseną (Teisėkūros pagrindų įstatymo 23 straipsnis), nei realiu ir proporcingu poveikiu vertinimu (Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnis), nei realiomis viešosiomis konsultacijomis su nevalstybinio sektoriaus subjektais (Teisėkūros pagrindų įstatymo 7 straipsnis). Manome, kad tokios reikšmės įstatymo projektai turėtų būti rengiami taip, kad nekeltų net subjektyvių abejonių dėl jų atitikimo Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsniui ir, visų pirma, teisėkūros atvirumo ir skaidrumo principui.

Advokatūra taip pat atkreipia dėmesį, kad Projektas, nepaisant plataus subjektyvų, kuriems buvo pateiktas derinti, rato, Advokatūrai iš pradžių bendra tvarka pateiktas nebuvo. Atsižvelgiant į galimą šio Projekto reglamentavimo poveikį, Advokatūra pageidautų, kad Teisingumo ministerijos rengiami teisės aktų projektai, susiję su lobistinės veiklos reglamentavimu, ateityje visuomet būtų derinami ir su Advokatūra.

Advokatų tarybos pirmininkas

Ignas Vėgelė

**LIETUVOS RESPUBLIKINIAI
BŪSTO VALDYMO IR PRIEŽIŪROS
RŪMAI**

Kodas 300066829. Įregistruota Vingrių g. 11A, LT - 01141 Vilnius. Pašto adresas – Kalvarijų g. 156, LT-08207, Vilnius.
Tel. +370 673 85290, el. paštas: info@bustorumai.lt, http://www.bustorumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT59 7300 0100 8758 1361, paramos sąskaita LT59 7300 0100 8758 2331

Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijai

2018-09-19, Nr. 1369-18-043

Būsto rūmų pastaba
Lobistinės veiklos įstatymo pakeitimo įstatymo projektui Nr. 18-10233

Iš esmės pritariame Projektu siūlomam Įstatymo pakeitimui. Atkreipiame Projekto rengėjų dėmesį, kad Įstatymo projekte (5 straipsnyje, 2 straipsnio 4 dalyje) naudojamos sąvokos „Kiti lobistinę veiklą vykdantys asmenys“ turinys Įstatymo projekto sąvokų straipsnyje nėra atskleistas.

Prezidentas

Juozas Antanaitis

A. Glodenis
8672 44808

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2018-09-05 Nr. 12-VYR-096

DĖL LR LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO PAKEITIMO

Lietuvos statybininkų asociacija susipažino su LR lobistinės veiklos įstatymo pakeitimo projektu ir teikia pastabas bei pasiūlymus.

Pritariame iniciatyvai, kad deklaruoti apie įvykusį lobizmo faktą privalo asmuo, kurio atžvilgiu vyko lobinimas. Tačiau siūlome atsisakyti reikalavimo, kad tokias deklaracijas teiktų lobistas. Šį siūlymą grindžiame sekančiais argumentais:

1) valstybės politikų ar tarnautojų darbą pasirinkęs asmuo turi užtikrinti teisėkūros skaidrumą ir vykdyti minimalias deklaravimo pareigas, nes tokia jo darbo esmė.

Deklaravimo pareiga iš principo negali būti perkelta teisėkūros iniciatyvas teikiančiam verslui ir visuomenei, nes teisėkūra yra valstybės funkcija. Valstybė turi šią funkciją įgyvendinti ir užtikrinti skaidrumą pati savo resursais, o ne perkeldama administracinę naštą verslui ir visuomenei;

2) teisės aktai numato principą, kad valstybė neturėtų reikalauti iš fizinių ir juridinių asmenų tos informacijos, kurią turi ar gali susirinkti iš savo vidinių šaltinių.

Informacija apie lobinimo faktą yra būtent tokia informacija. Todėl reikalauti, kad ją teiktų lobistas, kai tą informaciją pilnai turi valstybės atstovai (politikai, tarnautojai), yra nepagrįsta;

3) valstybės politikai ir tarnautojai atstovauja valstybę bei veikia valstybės interesais, todėl pareigą deklaruoti vykdys laiku ir tinkamai. Jie neturi priešasčių nuslėpti lobinimo fakto, nes lobinimas vyksta ne jų iniciatyva ir ne dėl jų asmeninių interesų.

Tokiu būdu, per valstybės politikų ir tarnautojų deklaracijas būtų užtikrinamas pilnas ir savalaikis lobistinės veiklos atsekamumas;

4) lobinamas asmuo gali objektyviau įvertinti, ar jo atžvilgiu vyko lobinimas.

Jeigu deklaracijas teiks tik lobinamas asmuo, bus išvengta ginčų dėl to, kad politikas, tarnautojas ir lobistas gali skirtingai interpretuoti vieną ar kitą situaciją. Tokios dviprasmiškos situacijos neišvengiamai ir nuolatos kils, kai lobizmo iniciatyvos bus teikiamos ne raštu, o pokalbiuose įvairių susitikimų metu (ypač neplanuotų, masinių, viešų ir pan.).

Be to, bus užkirsta galimybė piktnaudžiauti, kai kažkuri viena santykio pusė buvusį „kontaktą“ įvardina kaip įtakos darymą žinodama, jog kita santykio pusės atitinkamo kontakto taip netraktuos;

5) nėra jokios objektyvios būtinybės „dvigubam“ deklaravimui bei „kryžminiems“ deklaracijų patikrinimams. Čia nėra daromi jokie nusikaltimai ar nusižengimai, kad būtų prasminga eikvoti valstybės resursus dvigubiems patikrinimams, t.y. dvigubam darbui. Tai būtų papildoma našta valstybei ir valstybės resursų švaistymas.

Pagarbiai
Prezidentas

Dalius Gedvilas

A.Raščius tel. (8 5) 261 06 82, el.p. juristas@statybininkai.lt

VšĮ NVO teisės institutas, kodas 300024285
Tel. 8 696 87335, el. p. info@nvoteise.lt, Saulėtekio al. 9, I korp. 904 k., Vilnius

Teisingumo ministerija
Gedimino pr. 30, Vilnius 01104

2018-09-18 Nr.18/59

DĖL LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. VIII-1749 PAKEITIMO ĮSTATYMO

Susipažinę su Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektu teikiame savo pastabas ir pasiūlymus.

Šis įstatymo projektas nepagrįstai suvaržytų nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) veiklą ir apsunkintų NVO nereikalingomis pareigomis.

Dėl nevyriausybinių organizacijų veiklos prilyginimo lobistinei veiklai

Siūlomas teisinis reguliavimas, sulyginantis komercinius ir kitus privačius užsakovų interesus atstovaujančių asmenų bei jų susivienijimų veiklą su NVO *viešojo intereso gynimo veikla*, neatsižvelgia į NVO veiklos tikslus ir jų atliekamą funkciją visuomenėje. O taip pat prieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos (Konvencija) 10 str. nuostatomis bei Europos tarybos rekomendacijoms dėl nevyriausybinių organizacijų teisinio statuso (2007), ir gali turėti neigiamą poveikį NVO sektoriaus plėtrai Lietuvoje.

Pažymėtina, kad komercinių ir kitų privačių interesų poveikis ištis gali būti daromas pasitelkiant pelno nesiekiančių organizacijų formą, t.y. per susivienijimus, kurių dalyviai yra privatūs juridiniai asmenys arba dalyviais yra tokių asmenų asociacijos, tačiau būtų klaidinga tokius asmenis laikyti NVO. Todėl siekiant projekto tikslų tikslinga yra sureguliuoti ir pelno nesiekiančių organizacijų veiklos forma vykdomą lobistinę veiklą tenkinant komercinius ir kitus privačius interesus, tačiau dabartinis projekto variantas neatsižvelgia į NVO ir kitų juridinių asmenų skirtumus ir jiems bandoma pritaikyti vienodą reglamentavimą.

Nevyriausybinių organizacijų sektoriaus vystymuisi, o taip pat piliečių įsitraukimui į teisėkūros procesus būtų padaryta didelė žala priskiriant visas be išimties nevyriausybines organizacijas lobistams. Viešosios naudos nevyriausybines organizacijas, kurių veikla darant įtaką teisės aktų priėmimui ar nepriėmimui yra pagrįsta ne komerciniais ar kitais privačiais interesais, o visuomeninės naudos siekimu arba viešojo intereso gynimu, nelaikytina lobistine.

Dėl lobistinės ir advokacinės veiklos atskyrimo

Pažymėtina, kad remiantis Europos tarybos rekomendacija dėl nevyriausybinių organizacijų teisinio statuso Europoje (CM/Rec(2007)14), NVO veikla, daranti įtaką teisės aktų priėmimui ar nepriėmimui, nėra laikoma lobistine. Rekomendacijose teigiama, kad „NVO indėlis pasireiškia per labai įvairią veiklą, taip pat ir tada, kai NVO veikia kaip skirtingų visuomenės segmentų ir valdžios institucijų tarpusavio bendravimo priemonė, *advokataudamos* už teisės ir viešosios politikos pokyčius, teikdamos pagalbą tiems, kam jos reikia, rengdamos techninius

ir profesinius standartus, stebėdamos, kaip laikomasi galiojančių įsipareigojimų pagal nacionalinę ir tarptautinę teisę.“

Rekomendacijos 12 d. numato, kad „NVO turi turėti laisvę atlikti tyrimus, imtis švietimo ir *advokacijos* viešųjų diskusijų klausimais, neatsižvelgiant į tai, ar pozicija, kurios jos laikosi, atitinka vyriausybės politiką ir į tai, ar dėl jos būtina pakeisti įstatymus.“

Taigi NVO veikla darant įtaką teisės aktų priėmimui ar nepriėmimui oficialiame Europos tarybos dokumente apibrėžiama kaip *advokacija*, o ne lobizmas, nes NVO advokacija vykdoma viešojo intereso gynimo ir visuomeninės naudos, o ne privačių interesų tenkinimo tikslais.

Rekomendacijos 77 d. taip pat numato, kad su NVO turėtų būti tariamasi rengiant pirminės ir antrinės teisės aktus, susijusius su jų statusu, finansavimu ar veiklos sritimis. Tokią pačią pareigą numato NVO plėtros įstatymo 3 str. 4 d.

Dėl įstatymo netaikymo NVO

Atkreipiant dėmesį į aukščiau išdėstytus argumentus ir siekiant užtikrinti galimybę veikti NVO be nelogiškų suvaržymų siūlome įstatymo 1 straipsnį pakeisti ir jį išdėstyti taip:

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Šiuo įstatymu siekiama užtikrinti lobistinės veiklos viešumą ir skaidrumą, užkirsti kelią neteisėtai lobistinei veiklai.

2. Šis įstatymas reglamentuoja lobistinę veiklą, jos priežiūrą ir atsakomybę už šio įstatymo pažeidimus.

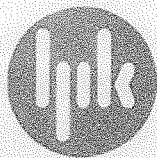
3. Šio įstatymo nuostatos netaikomos nevyriausybinėms organizacijoms, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme.

Pagarbiai

Direktorius

Rytis Jokubauskas

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2018-09-19 Nr. S. 204
J 2018-09-03 e. laišką

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau – LPK) susipažino su Teisingumo ministerijos derinti pateiktais įstatymų projektais Nr. 18-10236 "Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo Nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui" projektas", Nr. 18-10233 "Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektas", Nr. 18-10234 "Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo nr. VIII-1725 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas", Nr. 18-10235 "Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas" ir teikia pastabas.

Apgailestaujame, kad nebuvo atsižvelgta į esmines LPK pastabas, teiktas raštu 2018-08-14 Nr. S.186, dėl Lobistinės veiklos įstatymo (toliau - LVĮ) projekto. Nors naujoje LVĮ projekto redakcijoje atsiradusi kategorija „Kiti lobistinę veiklą vykdančios asmenys“ bei sudarytos sąlygos registruotis lobistų sąrašė laisvanoriškai, numatant paskatas, yra sveikintina idėja, lyginant su prieš tai buvusiū variantu, tačiau išliekantis principas nėra teisingas. Nesutinkame, kad darbdavius vienijančios ir jų interesams atstovaujančios organizacijos būtų traktuojamos kaip vykdančios lobistinę veiklą, su visomis iš to kylančiomis pasekmėmis. Juolab kad nėra aišku, ar naujoji sąvoka taikytina ir juridiniams, ar tik fiziniams asmenims. Taip pat manome, kad projekte numatyta takoskyra tarp registruotų lobistų ir kitų lobistinę veiklą vykdančių asmenų yra nepakankama, kadangi jiems suponuojamos beveik vienodos pareigos, tačiau teisės gerokai skiriasi. Todėl atsižvelgiant į atnaujintą LVĮ projektą, papildome LPK poziciją, pateiktą raštu 2018-08-14 Nr. S.186:

- Siūlome tikslinti „Kitų lobistinę veiklą vykdančių asmenų“ sampratą, konkrečiai įvardinant, kad tokiais asmenimis gali būti asocijuotos struktūros, įsteigtos atstovauti narių interesams. Šiuo metu nėra iki galo aišku, ar ši samprata taikoma tik fiziniams asmenims, pavyzdžiui, asociacijos darbuotojams, ar pati asociacija gali būti „Kitu asmeniu“.
- Siūlome numatyti, kad atstovavimas viešuose posėdžiuose bet kuriuo atveju nebūtų laikomas lobistiniu veiksmu, kurį reikia deklaruoti, nes tai būtų perteklinė prasmės neturinti biurokratinė našta.
- Siūlome atsisakyti dvigubo deklaravimo, numatant pareigą patirtą poveikį deklaruoti politikams. Siekiamas įtvirtinti kryžminis deklaravimas gali sukelti problemų vien dėl to, kad

susitikimo šalys gali skirtingai interpretuoti „kontaktą“. Dėl to tikslingiau būtų numatyti pareigą teikti deklaracijas tik vienai santykio „pusei“ – politikams ir pareigūnams, kadangi būtent šie asmenys gali geriau įvertinti, ar jų atžvilgiu atliekami veiksmai yra įtaka.

Prašome Jūsų įvertinti aukščiau išdėstytas pastabas ir pasiūlymus bei atitinkamai atsižvelgti, tobulinant LR lobistinės veiklos įstatymo projektą.

Pagarbiai

Vykdomoji direktorė

Lina Minderienė

Lietuvos Respublikos Seimui

2018 rugsėjo 19 d.

Dėl Lietuvos Respublikos Lobistinės veiklos įstatymo nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projekto

Asociacijai Investors' Forum žinoma, kad Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerija yra parengusi Lobistinės veiklos įstatymo nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – **Lobistinės veiklos įstatymo projektas**).

Palankiai vertintina tai, jog Lobistinės veiklos įstatymo projektu siekiama aiškiau reglamentuoti lobizmo procesus ir jų viešinimą, suteikti galimybes visuomenei susipažinti su interesų grupėmis, kurios dalyvauja teisėkūros procese, įvedama prievolė valstybės tarnautojams ir politikams registruoti jų atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą, siūloma panaikinti šiuo metu galiojančią išimti nevyriausybinėms organizacijoms.

Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad įstatymo projektas yra pritaikytas profesionaliems lobistams ir neatsižvelgia į asociacijų veiklos specifiką. Asociacijos yra steigiamos jų narių atstovavimui ir siekiant ginti steigimo metu aiškiai įvardintą interesą. (Ir asociacijų nariai ir steigimo dokumentai, kuriuose nurodomi veiklos tikslai yra viešai prieinami.) Dėl šiuo priešasčių galima kolizija tarp asociacijų veiklą reglamentuojančių įstatymų ir lobistinės veiklos įstatymo, nes nors asociacijoms yra suteikiama teisė atstovauti narių interesus, jos to negalėtų daryti, jeigu jų darbuotojai nesiregistruoja lobistų sąrašuose.

Investuotojų forumas teikia šias pastabas ir pasiūlymus dėl įstatymo projekto:

- Įstatymo projekte siūlomi reikalavimai registruoti kiekvieną pasiūlymą dėl kurio siekiama daryti įtaką ir kiekvieną priemonę, kuri buvo panaudota siekiant daryti įtaką, prieštarauja proporcingumo principui ir apkrautų subjektus administracine našta, o surinkta informacija nesukurtų visuomenei vertės.

- Atsižvelgiant į EBPO rekomendacijas¹ ir Europos Sąjungos institucijų praktikas² asociacija „Investors’ Forum“ siūlo užtikrinti visų siekiančių daryti įtaką asmenų nemokamą registravimą skaidrios teisėkūros sąrašuose; teisės aktų, dėl kurių siekiama daryti įtaką deklaravimą. Taip pat būtų tikslinga atskirti profesionalių lobistų sąrašus ir jiems taikomus reikalavimus, bei kitų teisėkūros procese dalyvaujančių ir pasiūlymus teikiančių subjektų sąrašus. Profesionali lobistinė veikla turėtų būti išskirta, nes savo esme (konkretus veiklos užsakovas ir sutartiniai santykiai su lobistu) ji skiriasi nuo nuoseklaus ilgalaikio narių intereso gynimo asociacijų atveju, bei konkretaus viešo arba privataus intereso gynimo nevyriausybinių organizacijų atveju.
- Tuo atveju, jeigu į lobizmo (skaidrios teisėkūros) sąrašą yra įtraukiama asociacija jos darbuotojai ir nariai neturėtų papildomai registruotis lobistų (skaidrios teisėkūros) sąrašuose asmeniškai ir deklaruoti teisės aktų, kuriems yra teikiami pasiūlymai. (Pavyzdžiui: Investuotojų forumo švietimo darbo grupė yra sudaryta iš įmonių narių atstovų ir teikia pasiūlymus Vyriausybei dėl švietimo reformos. Šiuo atveju teikiamus pasiūlymus turėtų deklaruoti Investuotojų forumas, o ne kiekvienas darbo grupės narys.) Asociacijos savo narių interesus atstovauja kaip visa organizacija, o ne kaip atskiri darbuotojai ar valdymo organų nariai, todėl prievolė darbuotojams ir nariams registruotis lobistų sąrašuose būtų perteklinė ir sukeltų nepageidaujamą šalutinį efektą. Dažnu atveju asociacijų nariai dalyvauja asociacijų veikloje neatlygintinai, visuomeniniais pagrindais, todėl papildoma prievolė registruotis lobistu ir prisiimti papildomą teisinį statusą su atsakomybe potencialiai sukurtų atvirkštinę motyvaciją dalyvauti asociacijos veikloje.
- Įstatymo projektu yra siūloma įteisinti kryžminį lobistinės veiklos deklaravimą. Manome, jog esant šiaip abipusei prievolei gali kilti pavojus, kuomet skirtingos šalys gali skirtingai suinterpretuoti tam tikrą kontaktą. Siekiant to išvengti būtų logiškiausia pareigą deklaruoti lobistinę veiklą numatyti tik politikams ir pareigūnams. Šie asmenys gali tinkamiausiai įvertinti ar jų atžvilgiu buvo vykdoma lobistinė veikla ir tokiu būdu būtų išvengiama konfliktinių situacijų, kuomet veiklos interpretavimas skiriasi. Tokia nuostata taip pat panaikintų poreikį VTEKK kiekvienu atveju atlikinėti kryžminį deklaracijų patikrinimą.
- Taip pat atkreipiame dėmesį, kad lobisto pažymėjimo suteikimas yra perteklinė priemonė, kuomet valstybė kaip tik siekia mažinti biurokratinę naštą. Įrašymas į viešai prieinamą sąrašą atitiktų visas fizinio pažymėjimo funkcijas.

¹ <http://www.oecd.org/corruption/ethics/Lobbying-Brochure.pdf>

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52006DC0194&from=LT>

- Įstatyme taip pat reikėtų numatyti išimtį, jog lobistinei veiklai nebūtų priskiriamas protokoluojamas dalyvavimas teisės aktų leidybos procese: pasisakymai Seimo komitetų posėdžiuose, ministerijų, Vyriausybės darbo grupėse. Taip pat neturėtų būti prievolės papildomai deklaruoti teisės aktų projektams pateiktų pastabų, jeigu jos yra viešai prieinamos teisėkūros duomenų bazėse, ar kituose viešuose šaltiniuose.

Esame pasiruošę užtikrinti konstruktyvų, abipusį bendradarbiavimą ir detaliau pristatyti pateiktus pasiūlymus.

Pagarbiai

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė

Asociacija "Investors' Forum"
Totorių g. 5-21, LT-01121, Vilnius, Lietuva
Tel.: +370 5 2755258
El.paštas: info@investorsforum.lt
Įm.kodas: 224996640
www.investorsforum.lt

Association "Investors' Forum"
Totoriu str. , 5-21, LT-01121, Vilnius, Lithuania
Tel.: +370 5 2755258
E-mail: info@investorsforum.lt
Company code: 224996640
www.investorsforum.lt

Lietuvos Respublikos Seimui

2018 m. rugsėjo 21 d.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO Nr. VIII-1749
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. 18-10233**

Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos darbdavių konfederacija ir šakinės verslo asociacijos kreipiasi į Lietuvos Respublikos Seimą bei Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projekto Nr. 18-10233 (toliau – Projektas).

Kreipimasi pasirašančios verslo organizacijos aktyviai pasisako už skaidrų ir viešą teisėkūros procesą. Vis dėlto, Projektu siūlomi šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo pakeitimai kelia pagrįstą nerimą, kadangi kuriami pertekliniai apribojimai socialiniame dialoge dalyvaujančioms ir skaidriai veikiančioms asociacijoms, kurie iš esmės apsunks jų dalyvavimą teisėkūros procesuose, be to, nebus pasiektas pagrindinis Projekto tikslas – juridinių asmenų neteisėtos įtakos teisėkūros procesams prevencija.

Asociacijos yra viešos organizacijos, kurios veikia pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, atstovaudamos savo narių arba kitus viešus interesus. Priešingai nuo profesionalių lobistų, kurie (paprastai už atlyginimą) atstovauja įvairių klientų interesams, asociacijos, kaip juridiniai asmenys, yra steigiamos būtent savo narių interesų atstovavimui, todėl jų atstovaujami interesai yra pakankamai apibrėžti, aiškūs ir vieši. Be to, atstovaujami interesai yra deklaruojami ir viešai prieinamuose dokumentuose (įstatuose, veiklos ataskaitose), kuriuos viešinti asociacijas įpareigoja asociacijų įstatymas.

Esame įsitikinę, jog asociacijos, pristatydamos sprendimų priėmėjams savo argumentus atskirais klausimais, svariai prisideda prie teisės aktų kokybės gerinimo ir išmanaus reguliavimo kūrimo. Tai ypač svarbu srityse, darančiose tiesioginį poveikį ekonominio augimo ir darbo vietų kūrimo perspektyvoms. Todėl, verslo organizacijų nuomone, asociacijų dalyvavimas teisėkūros procesuose turėtų būti vertinama kaip natūrali ir būtina demokratinio sprendimų priėmimo proceso dalis.

Tačiau, priešingai, šiuo metu pastebima tendencija, kai asociacijų dalyvavimą teisėkūros procesuose bandoma apriboti, prilyginant jų veiklą lobistinei. Kreipimasi pasirašančių verslo organizacijų nuomone, bet koks bandymas prilyginti asociacijas profesionaliems lobistams, kurie dirba už atlygį savo kliento naudai, yra nepriimtinas ir varžo pamatines konstitucines teises.

Pabrėžiame, jog kreipimą pasirašančios verslo organizacijos, kaip ir kitos asociacijos, nėra sietinos su profesionalia lobistine veikla, todėl, nepitaria Projektu siūlomam lobistinės veiklos reglamentavimui, kuris lemtų ne tik asociacijų priskyrimą prie lobistinę veiklą vykdančių asmenų, bet ir sukurtų perteklinę administracinę naštą socialiniame dialoge dalyvaujančioms šalims bei įneštų sumaištį į teisėkūros procesą dėl kryžminio deklaravimo pareigos (kadangi projekte lobizmo sąvoka yra itin plati, neišvengiamai bus situacijų, kai skirtingos šalys skirtingai traktuos „kontakto“ pobūdį, todėl tikslingiau būtų numatyti pareigą teikti deklaracijas tik vienai santykio „pusei“ – politikams ir pareigūnams).

Taip pat kyla pagrįstų abejonių dėl Projektu siūlomų apribojimų į lobistų sąrašą neįtrauktiems asmenims dalyvauti rengiamuose susitikimuose, posėdžiuose dėl teisės akto; gauti iš valstybės ir savivaldybės institucijų leidimus patekti į patalpas; iš valstybės institucijų gauti teisės aktų projektų kopijas ir kitą informaciją konstitucingumo. LR Konstitucijos 25 straipsnis numato, jog „Žmogus turi teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti. Žmogui neturi būti kliudoma ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas“, o 33 straipsnis imperatyviai nustato, jog „Piliečiai turi teisę dalyvauti valdant savo šalį tiek tiesiogiai, tiek per demokratiškai išrinktus atstovus“. 35 LR Konstitucijos straipsnis numato, jog „piliečiams laiduojama teisė laisvai vienytis į bendrijas, politines partijas ar asociacijas“. Todėl, verslo organizacijų nuomone, siūlomi draudimai į lobistų sąrašą neįtrauktiems asmenims šias teises akivaizdžiai apriboja. Atkreipiame dėmesį, jog ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijose įtvirtinta, jog visoms suinteresuotoms šalims turi būti sudarytos sąžiningos ir lygiavertės sąlygos, užtikrinančios vienodas galimybes dalyvauti plėtojant ir įgyvendinant viešąją politiką¹.

Š. m. birželio pradžioje visuomenei pristatyto LR Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto atlikto tyrimo dėl asmenų, verslo subjektų ir kitų interesų grupių galimo neteisėto poveikio valstybės institucijoms priimant sprendimus ir galimos neteisėtos įtakos politiniams procesams, išvadose atskleista daug neteisėtos juridinių asmenų įtakos sprendimų priėmimo procesams epizodų. Todėl, verslo organizacijų nuomone, pagrindinis įstatymų pakeitimų tikslas turėtų būti griežtinti lobistinės veiklos reguliavimą juridiniams asmenims bei užtikrinti efektyvią jo kontrolę, o ne apriboti socialiniame dialoge dalyvaujančias ir pagal atitinkamus įstatymus skaidriai veikiančias asociacijas. Atkreipiame dėmesį, jog juridinių asmenų - įmonių bei koncernų - pagrindinis tikslas yra pelno siekimas, be to, skirtingai nei asociacijos, juridiniai asmenys neturi prievolės teikti veiklos ataskaitų, o teikia tik finansinius duomenis.

Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto tyrimo išvadose atskleisti epizodai tik patvirtina, jog šiuo metu galiojantis Lobistinės veiklos įstatymas neveikia – per visą jo galiojimo istoriją nebuvo nubaustas nei vienas juridinis asmuo. Praėjusių metų pataisos taip pat nedavė jokio rezultato – registruotų lobistų skaičius esmingai nepasikeitė, o Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ir toliau nevykdo jokios efektyvios kontrolės. Dėl to, verslo organizacijų nuomone, kosmetinės reformos ir sistemos neįgalumo priedangai pasirinktas puolimas prieš teisėtai veikiančias asociacijas, kurios, būdamos valstybės socialinės partnerės trišaliame dialoge viešai ir skaidriai gina savo narių viešus interesus, neatneš laukiamų rezultatų ir neturės svarios įtakos lobistinės veiklos reguliavimo efektyvumui.

Todėl kreipimasi pasirašančios verslo organizacijos siūlo:

1. Vadovaujantis geriausia ir efektyviausia Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) šalių praktika, o ne teoriniais modeliais, iš esmės peržiūrėti lobistinės veiklos ir poveikio teisės aktų leidybai modelį. Atsisakyti Lietuvai svetimo anglosaksiško modelio ir svarstyti galimybę reguliavimą grįsti plataus interesų deklaravimo skaidrumo registre modeliu, kuris taikomas Europos Sąjungos (ES) institucijose (Europos Parlamente ir Europos Komisijoje).

ES institucijose taikomas skaidrumo registras – tai duomenų bazė, kurioje registruojasi juridiniai asmenys (įvairiems interesams atstovaujanti europinės ir nacionalinės organizacijos, įmonės, kt.), siekiantys tiesiogiai ar netiesiogiai daryti įtaką ES institucijų politikos formavimo ar įgyvendinimo ir sprendimų priėmimo procesams. Registro duomenys parodo, kokie interesai yra ginami bei kas tai daro. Tokiu būdu registras sudaro sąlygas visuomenės kontrolei – suteikia piliečiams, kitoms interesų grupėms ir žiniasklaidai galimybę

¹ <http://www.oecd.org/corruption/ethics/Lobbying-Brochure.pdf>

stebėti interesų grupių atstovų veiklą. Skaidrumo registre užsiregistravę subjektai privalo laikytis bendro elgesio kodekso. Pasirašydami elgesio kodeksą subjektai įsipareigoja visada identifikuoti save pagal pavadinimą ir atstovaujamus subjektus, atskleisti interesus ir tikslus; negauti arba nesiekti gauti informacijos ar sprendimų nesąžiningai arba panaudoti nepagrįstą spaudimą ar netinkamą elgesį; registruojantis registre pateikti visą informaciją ir ją reguliariai atnaujinti ir panašiai. Registre pateikiama informacija apie subjekto tikslus ir interesus, aktualias ES teisėkūros iniciatyvas, veikla užsiimančių asmenų skaičių, narystę Europos platformose ir asociacijose. Informacija registre turi būti atnaujinama bent kartą per metus.

Taip pat atkreipiame dėmesį, jog ES institucijose lobistine veikla užsiiminėjantiems asmenims netaikoma prievolė deklaruoti susitikimus su sprendimų priėmėjais. Susitikimų deklaravimas taikomas tik Europos Komisijoje - nuo 2014 m. gruodžio 1 d. komisarai, jų kabinetų nariai ir generaliniai direktoriai privalo skelbti informaciją apie susitikimus su interesų grupių atstovais, t. y. susitikimo datą, vietą, organizacijų ir savarankiškai dirbančių asmenų, su kuriais susitinkama, pavadinimus ir aptariamas temas.

2. Atsisakyti ydingos praktikos, kuomet įstatymo projektai ruošiami už uždarytų durų, ir kviešti visus suinteresuotus partnerius aptarti Projektu siūlomus pakeitimus. Esame įsitikinę, kad tik bendru sutarimu priimti pokyčiai gali turėti realios naudos ateityje.

Kreipimą pasirašančios verslo organizacijos yra pasirengusios ir toliau konstruktyviai dalyvauti būtinų sprendimų paieškoje.

Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas

Valdas Sutkus

Lietuvos darbdavių konfederacijos
generalinis direktorius

Danukas Arlauskas

Business Club REPIA

Aleksandras Karpickis

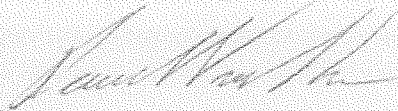
Europos Judėjimas Lietuvoje

Daiva Besagirskaitė

Finansinių paslaugų įmonių asociacija
„Finco“

Šarūnas Frolenko

INFOBALT, Lietuvos informacinių technologijų įmones vienijanti asociacija

Paulius Vertelka

Inovatyvių medicinos technologijų biofarmacijos asociacija

Vladas A. Bumelis

Kinijos ir Europos paslaugų verslui asociacija

Gintautas Babravičius

Legalaus verslo aljansas

Romas Apulskis

Lietuvos aludarių gildija

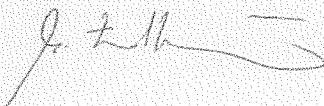
Saulius Galadauskas

Lietuvos antstolių rūmai

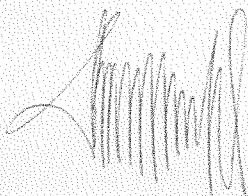
Dovilė Satkauskienė

Lietuvos bankų asociacija

Mantas Zalatorius

Lietuvos draudikų asociacija

Andrius Romanovskis

Lietuvos gėrimai, asociacija

Gintė Levišauskaitė

Lietuvos gyvybės draudimo įmonių asociacija

Artūras Bakšinskas

Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociacija

Šarūnas Ruzgys

Lietuvos kaimo turizmo asociacija

Linas Žabaliūnas

Lietuvos keliai, asociacija

Rimvydas Gradauskas

Lietuvos loterijų asociacija

Saulius Nicys

Lietuvos miško savininkų asociacija

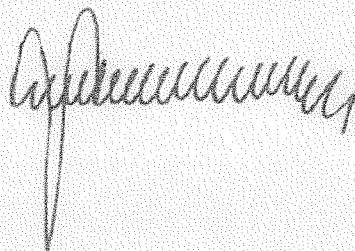
Algis Gaižutis

Lietuvos nacionalinė ekspeditorių
ir logistų asociacija "Lineka"

Arūnas Bertašius

Lietuvos nacionalinė vežėjų
automobiliais asociacija "Linava"

Erlandas Mikėnas

Lietuvos prekybos įmonių asociacija

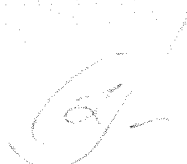
Laurynas Vilimas

Lietuvos privačių sveikatos
priežiūros įstaigų asociacija

Laimutis Paškevičius

Lietuvos Respublikos turizmo rūmai

Žydrė Gavelienė

Lietuvos vaistinių asociacija

Dangutė Mikutienė

Lietuvos vėjo elektrinių asociacija

Aistis Radavičius

Mineralinės vatos gamintojų asociacija

Edita Meškauskienė

Nacionalinė tabako gamintojų asociacija

Arnas Neverauskas

Projektų ekspertizės ir gaisro saugos įmonių asociacija

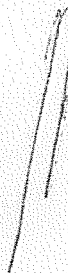
Algis Čaplikas

Regionų verslo plėtros asociacija

Vaidas Šalaševičius

Žvejų ir žuvis perdirbėjų asociacija
„Baltijos Žvejas“

Algirdas Aušra

LIETUVOS RESPUBLIKA
TEISINGUMO MINISTERIJA

GAUTA
30/8 m. 11 mėn. 09 d.
60-10572

NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ TARYBA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui

2018 m. lapkričio 8 d., Vilnius

Dėl Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projekto

Šiuo metu siūlomas lobistinės veiklos teisinis reguliavimas, sulyginantis komercinius ir kitus privačius užsakovų interesus atstovaujančių asmenų bei jų susivienijimų veiklą su nevyriausybinių organizacijų (NVO) viešojo intereso gynimo veikla, neatsižvelgia į NVO veiklos tikslus ir jų atliekamą funkciją visuomenėje. O taip pat prieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 10 str. nuostatomis bei Europos tarybos rekomendacijoms dėl nevyriausybinių organizacijų teisinio statuso (2007), ir gali turėti neigiamą poveikį NVO sektoriaus plėtrai Lietuvoje.

Nevyriausybinių organizacijų sektoriaus vystymuisi, o taip pat piliečių įsitraukimui į teisėkūros procesus būtų padaryta didelė žala priskiriant visas be išimties pelno nesiekiančias organizacijas, t.y. ir visą nevyriausybinių organizacijų sektorių, lobistams. Viešosios naudos nevyriausybines organizacijas, kurių veikla darant įtaką teisės aktų priėmimui ar nepriėmimui yra pagrįsta ne komerciniais ar kitais privačiais interesais, o visuomeninės naudos siekimu arba viešojo intereso gynimu, nelaikytina lobistine.

Pažymėtina, kad komercinių ir kitų privačių interesų poveikis ištis gali būti daromas pasitelkiant pelno nesiekiančių organizacijų formą, t.y. per verslo įmonių susivienijimus, kurių dalyviai yra privatūs juridiniai asmenys arba dalyviais yra tokių asmenų asociacijos. Todėl siekiant projekto tikslų tikslinga yra sureguliuoti ir pelno nesiekiančių organizacijų veiklos forma vykdomą lobistinę veiklą tenkinant komercinius ir kitus privačius interesus.

Dėl lobistinės ir advokacinės veiklos atskyrimo

Pažymėtina, kad remiantis Europos tarybos rekomendacija dėl nevyriausybinių organizacijų teisinio statuso Europoje (CM/Rec(2007)14), NVO veikla, daranti įtaką teisės aktų priėmimui ar nepriėmimui, nėra laikoma lobistine. Rekomendacijose teigiama, kad „NVO indėlis pasireiškia per labai įvairią veiklą, taip pat ir tada, kai NVO veikia kaip skirtingų visuomenės segmentų ir valdžios institucijų tarpusavio bendravimo priemonė, advokataudamos už teisės ir viešosios politikos pokyčius, teikdamos pagalbą tiems, kam jos reikia, rengdamos techninius ir profesinius standartus, stebėdamos, kaip laikomasi galiojančių įsipareigojimų pagal nacionalinę ir tarptautinę teisę.“

Rekomendacijos 12 d. numato, kad „NVO turi turėti laisvę atlikti tyrimus, imtis švietimo ir *advokacijos* viešųjų diskusijų klausimais, neatsižvelgiant į tai, ar pozicija, kurios jos laikosi, atitinka vyriausybės politiką ir į tai, ar dėl jos būtina pakeisti įstatymus.“

Taigi NVO veikla darant įtaką teisės aktų priėmimui ar nepriėmimui oficialiame Europos tarybos dokumente apibrėžiama kaip *advokacija*, o ne lobizmas, nes *advokacija* vykdoma viešojo intereso gynimo ir visuomeninės naudos, o ne privačių interesų tenkinimo tikslais.

Rekomendacijos 77 d. taip pat numato, kad su NVO turėtų būti tariamasi rengiant pirminės ir antrinės teisės aktus, susijusius su jų statusu, finansavimu ar veiklos sritimis. Tokią pačią pareigą numato ir LR nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 3 str. 4 dalis.

Pasiūlymai teisiniam reguliavimui

Pabrėžiame, jog visų NVO (asociacijų, labdaros ir paramos fondų bei viešųjų įstaigų) veiklos ir finansinės ataskaitos yra teikiamos ir viešai bei neatlygintinai prieinamos VI "Registru centras" elektroninėje sistemoje. Tačiau sutinkame, jog siekiant dar didesnio skaidrumo, tos NVO, kurios teikia pasiūlymus teisėkūros procesams, gali būti užsiregistravusios naujai sukurtame Skaidrumo registre pagal Europos Sąjungos modelį. Taip pat būtų galima svarstyti veiklos ataskaitos (Metinio pranešimo) formos patikslinimą tam, kad NVO patogiau pateiktų informaciją apie vykdytus advokacijos veiksmus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome Lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 pakeitimo įstatymo projektui dvi alternatyvas:

Alternatyva Nr.1: Koreguoti projekto nuostatas, prie 8 straipsnio „Veikla, kuri nelaikoma lobistine“, įtraukiant tokį punktą:

“nevyriausybinių organizacijų (kaip jos apibrėžtos LR nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 2 straipsnyje) vieša veikla siekiant visuomeninės naudos arba ginant viešąjį interesą”.

Alternatyva Nr. 2: Koreguoti projekto nuostatas, papildant įstatymo pakeitimo projektą advokacijos sąvoka bei nurodant, kad nevyriausybinių organizacijos vykdoma advokacijos veikla nėra laikoma lobistine, prie 8 straipsnio „Veikla, kuri nelaikoma lobistine“, įtraukiant tokį punktą:

“Advokacija – nevyriausybinių organizacijų vykdoma veikla, kuria neatlygintinai ir neturint užsakovo interesų siekiama daryti įtaką šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, siekiant pokyčių viešosios politikos srityje. Nevyriausybinių organizacijos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos LR nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 2 straipsnyje”

Prašome mus informuoti apie šių pasiūlymų svarstymo eigą ir rezultatus. Taip pat prašome įtraukti į darbo grupės veiklą ir pasitarimus, kuriuose bus svarstomas šio įstatymo projekto turinys.

Nevyriausybinių organizacijų Tarybos narių vardu,

Tarybos pirmininkas

Martinus Žaltauskas